

Katedra Bezpieczeństwa Powszechnego

Instytut Bezpieczeństwa Państwa
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Akademia Sztuki Wojennej

RECENZJA

**Rozprawy doktorskiej Pana mgr. inż. Łukasza KACPROWICZA
nt. „Przygotowanie polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami
masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych”, napisanej
pod kierunkiem naukowym Pana prof. dr. hab. Kuby JAŁOSZYŃSKIEGO
przy wsparciu promotora pomocniczego Pana dr inż. Jarosława KAMIŃSKIEGO
na Wydziale Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie**

1. Znaczenie podjętego problemu naukowego

Magister KACPROWICZ podjął się tematu przybliżającego przygotowanie polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Jest to dosyć skrupulatny wycinek rzeczywistości, co pozwala wnioskować, że osoba znająca temat od środka bądź też go dogłębnie penetrująca przekaze cenne dla przedmiotowej formacji wskazówki.

Niemal codziennie słyszymy o działaniach Policji na różnym polu jej predestynacji. Nic dziwnego, bowiem jest to liczna, nadrzędna formacja dbająca o ład i porządek powszechny. Niemniej jednak niewiele się słyszy o jej zdolnościach reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Owszem, zabezpieczanie imprez masowych i zgromadzeń publicznych odbija się szerokim echem. Po pierwsze – z uwagi na rosnącą świadomość społeczną odnośnie możliwych form walki o swoje prawa tudzież demonstracji swoich poglądów, zapatrywać. Po drugie zaś – w ostatnich latach podejmowano prężne prace w zakresie konkretnych zapisów prawnych, nowelizując ustawę w przedmiotowym zakresie. Dużo mówi się o odpowiedzialności organizatorów, rozważa się psychologiczne uwarunkowania uczestników, poddaje pod rozwagę ich zachowania i ich genezę, problemy w wykorzystaniu adekwatnych sił i środków do zabezpieczania tego typu inicjatyw. Zdaje się to ważnym tematem, a do tego bardzo ciekawym, zwłaszcza w obszarze, jakiego zbadania podjął się Doktorant, tj. w zakresie

zagrożenia środkami masowego rażenia w trakcie imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Zawężenie badania do przygotowania polskiej Policji do reagowania na ten konkretny rodzaj niebezpieczeństwa wydaje się bardzo dobrym wyborem wycinka rzeczywistości, pozwalającym Badaczowi skupić się na konkretnym, móc obejrzeć go wnikliwie, dostrzec walory i niedomagania aktualnie podejmowanych działań w przedmiotowym zakresie oraz wskazać postulowane zmiany ukierunkowane na zwiększenie efektywności tych działań umożliwiających zapewnienie bezpieczeństwa ogółowi.

Wzięcie przez Badacza pod lupę czynników warunkujących przygotowanie do tego typu zadań, analiza i ocena aktualnie obowiązujących w tej materii rozwiązań stanowi ciekawe wyzwanie dla młodego badacza z obszaru nauk o bezpieczeństwie. Wymaga specyficznej, specjalistycznej wiedzy, konsultacji z ekspertami, którzy uczestniczą/uczestniczyli bezpośrednio / pośrednio w tego typu przedsięwzięciach.

Jestem przekonany, że przedłożona do recenzji dysertacja będzie stanowiła asumpt do kolejnych badań, publikacji, których tematyka będzie sfokusowana na tym jakże wysublimowanym, a równolegle istotnym w sferze bezpieczeństwa obszarem badawczym.

Konstatując, przedmiotowa rozprawa wpisuje się w nurt pogłębiania i poszerzania wiedzy oraz wskazywania kierunków dalszych badań w omawianym obszarze.

Magister KACPROWICZ postawił sobie zadanie uzyskania odpowiedzi na pytanie: *jak jest przygotowana Policja do zapobiegania i reagowania na zagrożenia czynnikami CBRN mogącymi wystąpić w trakcie imprez masowych i zgromadzeń publicznych?*

Słusznie problem badawczy, jak to widzi przeważająca większość uznanych metodologów, został sformułowany w postaci pytania, bowiem w dalszym procesie badawczym zabieg ten inicjuje pojawienie się problemów szczegółowych oraz analogicznych do w/w hipotez badawczych. Dobrze, że Autor przyjął krótką przejrzystą formę; jasno i klarownie przedstawiając główny problem badawczy, właściwie skorelowany z pozostałymi elementami metodologicznymi.

Reasumując, należy stwierdzić, iż przedłożona do recenzji rozprawa doktorska spełnia wymagania pracy o charakterze naukowo-badawczym i posiada charakter poznawczy. Podjęta przez Doktoranta tematyka wpisuje się w ramy nauk o bezpieczeństwie, a dzięki systematyzacji podstawowych zagadnień związanych z podjętą problematyką oraz założonemu procesowi badawczemu zasługuje na to, aby uczynić ją przedmiotem rozprawy doktorskiej.

2. Ocena wartości metodologicznych i merytorycznych rozprawy doktorskiej

2.1. Dobór literatury, umiejętność analizy źródeł

Dokonując oceny doboru literatury, przedmiotu oraz źródeł wykorzystanych w recenzowanej rozprawie doktorskiej, należy uprzednio stwierdzić, iż zestawienie jest zasobne i różnorodne – 83 pozycje w ramach publikacji zwartych, artykułów (przy dosyć niszowym temacie wydaje się to być wystarczające), 47 – źródła prawa, 33 – źródła internetowe (choć mało naukowym podejściem jest odwoływanie się do wikipedii, prasy czy telewizji, np. www.pl.wikipedia.org, www.wiadomosci.onet.pl, www.tvp.info.pl), 13 – pozostałe, tj. inne opracowania. Powyższe zasługuje na uznanie, zważywszy na niszowy obszar badawczy, a przede wszystkim fakt, że znajduje przełożenie na odwołania w tekście, a nie jest li tylko wykazem zgromadzonych hasłowo zbiorów. *In plus* praca jest bogata w przypisy (394), co w rozprawie doktorskiej jest mile widziane. Od badacza na tym etapie rozwoju naukowego wymaga się aktywnego badania materiałów źródłowych, które należy przywoływać, rozpatrywać, a nawet oceniać, przedstawiając nierzadko swój krytyczny punkt widzenia (czego zabrakło). Mówi się nawet, że rozprawa doktorska bez przypisu na jednej z dwóch postępujących po sobie kart nie jest prawdziwą rozprawą. Dobrze więc, że Autor podpierał się zapleczem publikacji wykreowanych przez innych badaczy rzeczywistości. Szkoda tylko, że na liście bibliografii nie ma ani jednej pozycji z literatury poświęconej metodologii (!), czego logiczną konsekwencją jest brak odwołań do tej jakże istotnej literatury w części metodologicznej rozprawy, a co za tym idzie mocno ograniczony objętościowo rozdział metodologiczny (3 i 1/3 strony).

Na uznanie zasługuje Bibliografia, którą Autor ujął w bloki tematyczne. Równie dobra jest strona estetyczna tej części pracy – Doktorant przyjął i skrupulatnie pilnował porządku alfabetycznego i tematycznego.

2.2. Poprawność terminologiczna i językowa

Aparat pojęciowy stosowany przez mgr. Łukasza KACPROWICZA budzi zastrzeżenia, jednak przygotowanie merytoryczne, doświadczenie zdaje się górować nad poprawnością w zakresie nazewnictwa czy zasad obowiązujących w języku polskim, choć nie należy tego bagatelizować – zwłaszcza na tym szczeblu edukacji...

W rozprawie pojawiły się prawidłowo osadzone odwołania do nomenklatury z aktów normatywnych. Należy zauważyć, iż Autor dosyć swobodnie porusza się w tym obszarze – co

widać w rozdziale trzecim i częściowo czwartym, które odstają od reszty opracowania, jak gdyby będąc pisanymi w innym czasie bądź przez innego autora.

Konkludując, pojawia się wiele, co jest logiczne z uwagi na problematykę, słów specjalistycznych, które są właściwie osadzone. Niemniej, można by więcej czasu poświęcić niektórym zagadnieniom – dysertacja ma być zrozumiała dla przeciętnego czytelnika.

Odnotowano liczne usterki językowe, gramatyczne i stylistyczne. Autor wielokrotnie niewłaściwie używa środków interpunkcyjnych (łącznik zamiast myślnika; nieprawidłowe elementy cudzośćlowia) bądź w ogóle ignoruje ich potrzebę (np. przecinek przed „który” winien być oczywisty).

W przypisach często brakuje wskazania konkretnej/-ych strony/stron przy odwołaniu do źródła (np. pp. 51, 110, 169). Dotyczy to także odwołań do aktów prawnych, gdzie Autor niejednokrotnie nie zamieszcza artykułu/paragrafu, na które się powołuje (np. pp. 107, 185, 337, 338).

2.3. Poprawność formułowania problemów i hipotez badawczych

Sformułowane w dysertacji doktorskiej: cele, problem główny i problemy szczegółowe oraz hipotezy badawcze nie budzą większych wątpliwości.

Przyjęty układ wewnętrzny pracy, w odniesieniu do sformułowanych założeń metodologicznych, należy uznać za poprawny. Mgr KACPROWICZ postawił sobie za cel ogólny: *ocenę stanu przygotowania polskiej Policji do reagowania na wypadek wystąpienia zagrożenia czynnikiem CBRN w trakcie imprez masowych lub zgromadzeń publicznych oraz zaproponowanie rozwiązań mogących przelożyć się na poprawę zapobiegania, wykrywania i reagowania na wystąpienie tego typu zagrożenia.*

Treść jest dosyć rozbudowana, ale przy wyodrębnieniu celów szczegółowych, przed czytelnikiem otwiera się przejrzystość i wyrażność myśli Autora. Jako powyższe cele wskazano następujące:

1. *Charakterystyka czynników chemicznych, biologicznych, radiologicznych oraz nuklearnych wykorzystywanych do rażenia na masową skalę.*
2. *Określenie czynników wpływających na poziom bezpieczeństwa w organizacji imprez masowych i zgromadzeń publicznych.*
3. *Zdefiniowanie roli i zadań Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych w obszarze zagrożeń CBRN.*

4. *Zaproponowanie rozwiązań oraz wskazanie kierunków zmian w obecnym systemie prawnym, proceduralnym, szkoleniowym oraz wyposażenia polskiej Policji w zakresie zapobiegania, wykrywania i reagowania przy zagrożeniach CBRN.*

W mojej opinii taka defragmentacja celu i takie ujęcie jest trafnie sformułowane, a przy tym jawi się jako niezbędny translator dla uprzednio wskazanego przez Doktoranta celu ogólnego badań.

Nie mam zastrzeżeń co do formułowania hipotezy badawczej, chociaż zabrakło mi hipotez szczegółowych, adekwatnie do potrzeb i do treści. Niemniej jednak ta uwaga nie wpływa na ogólny pozytywny odbiór ukształtowania poszczególnych ogniw metodologii.

2.4. Trafność doboru metod i narzędzi badawczych, umiejętność ich zastosowania

W procesie przygotowania rozprawy doktorskiej jej Autor wykorzystał teoretyczne i empiryczne metody badawcze – zarówno dobór metod, jak i umiejętność ich wykorzystania należy uznać za uzasadnione i właściwe. Dotyczy to badania dokumentów, analizy ich treści, niemniej jednak pewien niedosyt budzi brak krytyki piśmiennictwa. Wartość dodaną stanowią wykorzystane metody badawcze w postaci obserwacji (obserwacji „biernej” – i tu poproszę o wyjaśnienie pojęcia i odwołania do metodologów wskazujących na takową formę – techniką obserwacji zewnętrznej przy wykorzystaniu jako narzędzia arkusza obserwacji) oraz metoda sondażu diagnostycznego (techniką wywiadu z wykorzystaniem jako narzędzia arkusza wywiadu eksperckiego).

Magister KACPROWICZ w rozdziale pierwszym (metodologicznym) w pkt 1.3. omówił znaczenie i możliwości użycia poszczególnych metod badawczych (choć należy poddać pod rozagę nomenklaturę, co wskazano w akapicie powyżej). Podobnie właściwie należy ocenić umiejętności Doktoranta co do stosowania adekwatnych do potrzeb technik badawczych, o których również wspomina w ramach podrozdziału metodologicznego.

Niewątpliwym atutem było dostrzeżenie przez Doktoranta potrzeby skorzystania ze wsparcia specjalistów, którzy podzielili się swoją wiedzą a konsultacje z w/w przyniosły wiele profitów dla procesu poznawczego. Liczba ekspertów i zasób posiadanych przez nich wiedzy / doświadczenia niewątpliwie podniosły wartość dysertacji. Szkoda tylko, że Autor ograniczył się do przelania oryginalnych treści wywiadów bez stosownej analizy i oceny obszernych i bezcennych dla procesu badawczego treści.

3. Ocena układu pracy i struktury treści

Recenzowana rozprawa liczy 267 stron. Zasadniczą część rozprawy stanowi pięć rozdziałów (236 stron), wstęp (12 stron) oraz zakończenie (3 strony), bibliografia (10 stron), spis tabel i rycin (1 strona – niestety, w ogóle nie ujęta w ramach spisu treści, więc próżno jej potencjalnemu Czytelnikowi tam szukać). Pierwsze zastrzeżenie budzi dysproporcja pomiędzy wstępem a zakończeniem. Zasadniczo w części wieńczącej opracowanie Autor powinien odnieść się do treści wstępu, uzupełniając wyrażone tam kwestie, odpowiadając na zasadnicze pytania / problemy, które były przedmiotem badań ukazanych na kartach pracy „od deski do deski”. Niedosyt budzi szybkie zamknięcie pracy, jak gdyby pośpiech wziął górę nad precyzją.

Kolejna uwaga dotyczy mikro objętości rozdziału metodologicznego. Generalnie obowiązującą zasadą jest to, by poszczególne rozdziały pracy były zbliżone objętościowo. Owszem, w praktyce rozdział metodologiczny jest zawsze najkrótszy, liczy zwykle kilkanaście stron, jednak Autor dysertacji niezbyt mocno pochylił się nad warstwą metodologiczną rozprawy, zamykając ten aspekt w 3 i 1/3 strony.

Kolejne zastrzeżenie budzi to, że ostatni rozdział, który *notabene* jest niejako kwintesencją dysertacji, bowiem tam badacz zawiera swoje uwagi, postulowane zmiany, u mgr. KACPROWICZA stanowi miejsce, gdzie zaprezentował biogramy ekspertów oraz zawarł oryginalny zapis treści przekazanych przez ekspertów. Wielki niedosyt budzi zbyt lakoniczna analiza i ocena treściwego materiału przekazanego przez szerokie grono ekspertów. Doktorant, dzięki przychylności ekspertów, wszedł w posiadanie ogromu specjalistycznej wiedzy, którą należało poddać procesowi wnikliwej analizy, oceny i wnioskowania.

Stąd też, moje zadanie dla Doktoranta, by dokonał analizy i oceny zebranych wywiadów z elementami wnioskowania w zakresie zmian, które należałoby wprowadzić, by poprawić stan aktualny w aspekcie przygotowania polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych.

Autor mógłby się pokusić o zwiększenie ilości elementów graficznych, co niewątpliwie ułatwiłoby potencjalnemu Czytelnikowi percepcję – Autor pokusił się o 3 tabele i 9 rycin. Być może fakt ten wynika z braku podjęcia przez Badacza wnikliwej analizy i oceny wyników badań własnych, co wzbogaciłoby pracę o elementy wizualizacyjne.

Dobra szkoła metodologiczna mówi ponadto o finalizowaniu każdego rozdziału wnioskami płynącymi z analizowanego w obrębie tej części pracy obszaru, czego niestety w przedłożonej do recenzji rozprawie zabrakło. Szkoda, zważywszy na lakoniczne zakończenie (3 strony). Na uwagę zasługuje fakt, iż w przedłożonej do recenzji pracy, nie został ten zabieg

♦

potraktowany jako okazja do sztucznego pompowania objętości rozdziału a wprowadzone „między wierszami” treści kolejnych rozdziałów uwagi pozostają zwarte, acz adekwatne.

Konstrukcja pracy nie budzi większych zastrzeżeń. Poza akcentowanym już niejednokrotnie rozdziałem, w którym Autor przenosi niejako kopie badania metodą sondaży diagnostycznego techniką wywiadu eksperckiego, pozostawiając tą część samej sobie. Ewidentnie brakuje tutaj Autora, jego stosunku, analizy i oceny oraz wniosków, jakie nasunęłyby się umysłowi *stricte* badawczemu.

We wstępie Doktorant naświetlił obszar badawczy, którego zbadania się podjął oraz omówił strukturę wewnętrzną dysertacji. Pojawiło się też logiczne uzasadnienie przyjętego w rozprawie układu wraz z zawartością.

W rozdział pierwszym pt. „Założenia metodologiczne przeprowadzonych badań” Autor przybliżył poszczególne elementy metodologii badań. Pojawiły się w nim ogólne założenia „poznawcze”, przedmiot i cel badań. W dalszej części sformułowano problemy badawcze oraz postawiono hipotezy badawcze. Następnie omówiono zastosowane w pracy metody, narzędzia i techniki badawcze. Na koniec Doktorant przedstawił ograniczenia prowadzonych badań. Część metodologiczną zamyka charakterystyka terenu badań i próby respondentów. Zastrzeżenia budzi fakt mocnego ograniczania treści podrozdziałów do wyznaczenia poszczególnych elementów metodologii na potrzeby pracy, bez wprowadzenia, które zawsze w tym miejscu mile widziane (odwołania do metodologów). Nie chodzi w tym miejscu o sztuczne pompowanie dysertacji, jednakże na tym szczeblu pracy naukowej ograniczenie części badawczej do 3 stron (ściślej 3 i 1/3) może i budzi niesmak. W związku z powyższym kieruję do Doktoranta pytanie z zakresu metodologii odnośnie projektowania badań naukowych – jaki sens mają poszczególne etapy tworzenia konspektu pracy naukowej (wprowadzenie, sformułowanie celu, określenie problemów badawczych i hipotez, obranie konkretnych metod badawczych)? Ponadto, proszę o przedstawienie, co wyróżnia metody ilościowe od procedur jakościowych czy procedur badań mieszanych?

Warto podkreślić, iż wskazany wyżej układ wewnętrzny pracy odpowiada przyjętym założeniom metodologicznym. Pewien niedosyt budzi brak krytycznej oceny literatury w zakresie przedmiotu badań. Niemniej jednak, w opinii recenzenta, jest to problem większości młodych badaczy, którzy niejako obawiają się głośno wyrażać swój głos krytyki wobec konkretnych autorów, dzieł, treści.

Rozdział drugi pt. „Czynniki rażenia CBRN – chemiczne (C), biologiczne (B), radiologiczne (R), nuklearne (N)” pozwolił na scharakteryzowanie potencjalnych czynników masowego rażenia CBRN – chemicznych, biologicznych, radiologicznych oraz nuklearnych,

które mogą zostać użyte w trakcie imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Ponadto Autor przybliżył rys historyczny poszczególnych czynników, jak również opisał rodzaje urządzeń do ich wykrywania i detekcji. Każdy podrozdział zakończony jest przepisami związanymi z wykorzystaniem oraz używaniem tych czynników. Dodatkowo – co w ocenie recenzenta jest dużym plusem – ujęte zostały także elementy ochrony ludności przed ich szkodliwym działaniem oraz zadania i obowiązki administracji publicznej wobec zagrożeń czynnikami CBRN.

W rozdziale trzecim pt. „Bezpieczeństwo imprez masowych i zgromadzeń publicznych” omówiono zagadnienia związane z organizacją i przebiegiem imprez masowych oraz zgromadzeń publicznych. W podrozdziałach związanych z imprezami masowymi Autor wyodrębnił zakres praw i odpowiedzialności organizatora, obowiązki uczestników imprez masowych, tematykę rozgrywek piłki nożnej, a także podmioty uczestniczące w ich zabezpieczeniu (porządkowe i informacyjne). Podrozdziały dotyczące zgromadzeń publicznych to swoista charakterystyka rodzajów zgromadzeń publicznych, zasady, tryb organizowania, odbywania oraz rozwiązywania zgromadzeń, zakres praw i obowiązków organizatora oraz zasady uczestnictwa w zgromadzeniach. Podrozdziały Doktorant sfinalizował zaprezentowaniem adekwatnych przepisów karnych.

W rozdziale czwartym pt. „Obowiązki Policji podczas organizacji i zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń” mgr KACPROWICZ zawarł podstawy prawne, metody oraz formy działań Policji w trakcie przebiegu imprez masowych oraz zgromadzeń publicznych. W toku rozdziału znalazło się miejsce na charakterystykę przygotowań, szkoleń oraz uprawnień do działań podczas zabezpieczeń wraz z wyposażeniem oraz sprzętem wykorzystywanym przez Policję. Na końcu Autor zaprezentował praktyczne aspekty zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń publicznych.

„Kierunki proponowanych rozwiązań mogących wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa podczas imprez masowych i zgromadzeń na zagrożenia CBRN” przedstawia rozdział piąty. To postulaty zawarte w ramach przeprowadzonych badań empirycznych (obserwacja, wywiad ekspercki). Niemniej jednak, czytając rozdział ma się wrażenie, że był pisany w pośpiechu, co jest często obserwowane w twórczości doktorantów, którzy widzą rychły finał swojego pracy i czasochłonnego wysiłku naukowego. Dobrze by było, gdyby rozdział był mniej chaotyczny i rozbudowany – to *de facto* najistotniejsza część pracy, która wymaga wnikliwej analizy, oceny i formułowania wniosków.

4. Ocena stopnia osiągnięcia założonego celu badań

Mimo iż w rozprawie pojawiły się pewne usterki i niedoskonałości merytoryczne (odnoszące się *stricte* do środków masowego rażenia), estetyczne (interpunkcja, brak jednolitości w stosowaniu raz przyjętych form) oraz warsztatowe, należy stwierdzić, iż te uwagi nie wpływają jednak na końcową pozytywną ocenę prezentacji rezultatów postępowania badawczego. Warto dodać, iż mamy do czynienia z ciekawym i inspirującym do dalszych badań opracowaniem naukowym, które wnosi wiele do wiedzy ogólnej na temat przygotowania polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Wnioski sformułowane przez Autora rozprawy, mgr. Łukasz KACPROWICZA, stanowią propozycję badawczą i mogą stanowić kanwę do dalszych eksploracji w tym obszarze naukowym, zwłaszcza przez przedstawicieli struktur podejmujących zadania z przedmiotowego zakresu.

5. Pytania/zagadnienia do wyjaśnienia

Porządkując, w toku zaczytywania przedłożonej do recenzji rozprawy, pojawiły się pewne nieścisłości, które skłoniły recenzenta do sformułowania poniżej zamieszczonych pytań, na które oczekuję od Autora rozprawy odpowiedzi, by móc rozwiązać wątpliwości czy niedopowiedzenia:

- Na liście bibliografii nie ma ani jednej pozycji z literatury poświęconej metodologii (!), czego logiczną konsekwencją jest brak odwołań do tej jakże istotnej literatury w części metodologicznej rozprawy, a co za tym idzie jej mocno ograniczona treść (wspomniane 3 i 1/3 strony). Proszę więc omówić zagadnienie projektowania badań naukowych – jaki sens mają poszczególne etapy tworzenia konspektu pracy naukowej (wprowadzenie, sformułowanie celu, określenie problemów badawczych i hipotez, obranie konkretnych metod badawczych)? Ponadto, proszę o przedstawienie, co wyróżnia metody ilościowe od procedur jakościowych czy procedur badań mieszanych? I czym jest obserwacja bierna (z odwołaniem do konkretnego metodologa, który na takową wskazuje)? Uzupełniająco poproszę o wiedzę, z jakich źródeł poświęconych *stricte* metodologii Pan w końcu czerpał i skąd taki a nie inny wybór?
- Analiza i ocena zebranych wywiadów eksperckich z elementami wnioskowania w zakresie zmian, które należałoby wprowadzić, by poprawić stan aktualny w aspekcie przygotowania polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych.

- Jak opisałby Doktorant zjawisko ochrony ludności przed ich szkodliwym działaniem oraz zadania i obowiązki administracji publicznej wobec zagrożeń czynnikami CBRN? Co należałoby w tym obszarze udoskonalić? Czy są jakieś rozwiązania (jakie?) z krajów UE bądź spoza UE, które można by wdrożyć, a jakich nie i dlaczego? Proszę o wskazanie przykładów podpartych stosowną argumentacją.

6. Wnioski końcowe

Przedłożona do recenzji rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego odzwierciedlonego jej tytułem. Stanowi ona zbiór usystematyzowanej wiedzy mogącej być wykorzystaną w poszukiwaniach natury poznawczej oraz doskonaleniu rozwiązań prawnych i organizacyjnych w przygotowaniu polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych.

Dysertacja nie budzi większych zastrzeżeń pod względem formalnym.

Uwzględniając merytoryczną i metodologiczną ocenę zgromadzonego materiału, mimo pewnych niedomagań w obu przestrzeniach, stwierdzam, iż recenzowana dysertacja odpowiada warunkom określonym w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule zakresie sztuki. Analiza i ocena treści recenzowanej dysertacji pozwala na stwierdzenie, że plasuje się ona w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

W świetle powyższego stwierdzam, że dysertacja pt. „Przygotowanie polskiej Policji do reagowania na zagrożenia środkami masowego rażenia podczas imprez masowych i zgromadzeń publicznych”, opracowana przez Pana mgr. Łukasza KACPROWICZA pod kierunkiem naukowym Pana prof. dr. hab. Kuby JAŁOSZYŃSKIEGO przy wsparciu promotora pomocniczego Pana dr inż. Jarosława KAMIŃSKIEGO na Wydziale Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, może być przedmiotem publicznej obrony, w związku z czym przedkładam wniosek o dopuszczenie do jej publicznej obrony.

dr hab. inż. Bogdan MICHAILIUK, prof. AszWoj

27.05.2021r.